MAATALOUS

Jos tämä ei ole poikkeustilanne, mikä sellainen sitten oikein on. **KASVINVILJELYASIAMIES MAX SCHULMAN, MTK**

Siemenvarastoja yritetään auki 3. kerran

MTK:n kylvösiemenvaliokunta haluaa maata koettelevaan kylvösiemenpulaan apua varmuusvarastoista. Varastojen avaamista on pyydetty jo kahdesti, mutta varastot ovat pysyneet kiinni.

Suomea koettelevaa kylvösiemenpulaa yritetään vielä kerran saada ratkaistua Huoltovarmuuskeskuksen hallinnoimien varmuusvarastojen avulla.

MTK:n kylvösiemenvaliokunta on lähestynyt tällä viikolla HVK:ta kirjeellä, joka laadittiin valiokunnan tiistaisessa kokouksessaan käymän keskustelun pohjalta. Valiokunta esittää, että HVK:n varastoista purettaisiin 2,5–3 miljoonaa kiloa kauran ja ohran siementä markkinoille.

Valiokunnan kirje ei ole ensimmäinen HVK:lle tänä keväänä lähetetty. Ensimmäisenä siemenvarastojen avaamista pyysi Siemenkauppiaiden yhdistys, sen jälkeen MTK:n kylvösiemenjaosto.

Molempiin pyyntöihin HVK:n vastaus oli kielteinen.

Huono itävyys yllätti monet viljelijät

Kylvösiemenpula jäytää tällä hetkellä erityisesti Keski- ja Pohjois-Suomessa, sillä karja-Suomen tarvitsemat ohran ja kauran siemenet ovat pakkaamoilta ja keskusliikkeiltä käytännössä loppuneet. Etelässä kylvöille on mahdollista saada vielä rypsin, rapsin ja vehnän siementä.

MTK:n kylvösiemenjaoston puheenjohtaja **Juha Strömberg** muistuttaa, että tilanteeseen on johtanut monta syytä.

Ensinnäkin siemenkauppa alkoi aikaisin ja sen on käynyt hyvin vilkkaana. Lisäksi itävyyskokeet ovat yllättäneet monet sellaiset viljelijät, jotka ovat aikoneet kylvää omalla siemenellä.

”Itävyys on ollut paikoin hyvinkin heikko. Olen kuullut, että monet ovat joutuneet kunnostamaan siemeneksi jopa erittäin huonolaatuista viljaa.”

Viljavaliokunnalla on terveisensä myös viljelijöille.

”Kylvösiemenasioihin pitäisi tiloilla herätä huomattavasti varhemmin kuin tähän asti on totuttu”, MTK:n kasvinviljelyasiamies **Max Schulman** muistuttaa.

Varastot tarkoitettu häiriötilanteisiin

Pahimmillaan tilanne on kylvöihin valmistautuvilla tiloilla erittäin vaikea. Siementä ei yksinkertaisesti ole, ei sen enempää ostosiementä kuin tilan omaakaan, Strömberg toteaa.

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*. Toimitus tarkistaa kommentit ennen julkaisemista.

HVK:n hallinnoimat varmuusvarastot on tarkoitettu Suomelle tärkeiden taloudellisten toimintojen ylläpitämiseen erilaisissa häiriö- ja poikkeusoloissa.

”Jos tämä ei ole poikkeustilanne, mikä sellainen sitten oikein on”, ihmettelee Schulman.

Hän muistuttaa, että valiokunta edustaa koko viljelijäkenttää. Huolestuneita yhteydenottoja valiokunnan jäsenille on tullut kentältä runsaasti.

Schulmanin mukaan nyt on olemassa suuri vaara harmaan siemenkaupan ryöpsähtämisestä valloilleen. Sen myötä myös hukkakauratilanne voi pahentua oleellisesti.

Valiokunnan pelkona on myös se, että sertifioidun siemenen loppuminen vesittää myös kansallisen siemenstrategian tavoitteet.

HVK:n varastot ovat hajautettuna eri puolille maata. Mikäli HVK sallisi varastojen avaamisen, helpotusta siementilanteeseen saataisiin Schulmanin arvion mukaan hyvin nopeasti.

JUHANI REKU

PENTTI VÄNSKÄ

Timo Pekkala ei ole koskaan kokenut nykyisenkaltaista tilannetta.

Siementilanne kriittinen Savossa

Itä-Suomen tuottajaliittojen yhteinen viljavaliokunta on huolissaan rehuviljojen siementilanteesta. Sertifioitu siemen on loppu Savossa ja muuallakin loppumassa. Tilojen oma vilja puolestaan itää heikosti.

MTK:n viljavaliokunnalle viime viikon lopulla lähettämässään kirjelmässä itäsuomalaiset pitävät tilannetta niin vakavana, että he ehdottavat siemenviljan varmuusvarastojen avaamista siemenpulan helpottamiseksi.

Monitahoisen ohran ja kauran kanssa ongelmia

Etenkin monitahoisen ohran ja kauran sertifioidun siemenen saatavuus on erittäin vaikea, valiokunta toteaa kannanotossa. Lisäksi viime syksyn hankalien korjuusäiden takia tilojen oman siemenen itävyys jäi heikoksi.

Osa viljelijöistä on havahtunut ongelmaan vasta nyt, kun kylvösesonkiin on aikaa enää muutama viikko.

Pahin tilanne on Etelä- ja Pohjois-Savossa, missä jopa viidennes viljelijöistä on jäämässä ilman sertifioitua siementä. Pohjois-Karjalassa siemenkauppiailla on ilmeisesti viimeiset siemenerät menossa tai myytävä on jo loppunut.

Keski-Suomessa oli viime viikon lopulla vielä joitain kaura- ja rehuohralajikkeita saatavana.

Valiokunnan mukaan Suomesta ei tällä hetkellä löydy kylvöihin tarvittavaa määrää kauran ja rehuohran siementä. Rypsin ja vehnän siementä on tarjolla, mutta ne ovat vaihtoehtoisia kasveja vain maakuntien parhaille peltolohkoille.

Varmuusvarastoista toivotaan apua

Itä-Suomen viljavaliokunta esittää MTK:n viljavaliokunnalle, että se hakisi pikaisesti osittaista varmuusvarastojen avaamista rehuohran ja kauran siemenelle.

Tarpeeksi arvioidaan noin kolme miljoonaa kiloa valtakunnallisesti. Valiokunnan mielestä ”kenenkään tarkoituksena ei liene tilanne, jossa siemenen harmaata kauppaa tietoisesti lisätään tai pakotetaan viljelijöitä kylvämään peltoja 60-prosenttisesti itävällä siemenellä, jos varmuusvarastoista saatavalla siemenellä tilanne pystyttäisiin vielä korjaamaan”.

VEIKKO NIITTYMAA

Pekkalan tilalta puuttuvat 60 hehtaarin ohransiemenet

Kiuruvetinen **Timo Pekkala** on hankalassa tilanteessa, kevätkylvöiltä puuttuu 60 hehtaarin ohransiemenet.

Pekkala on yleensä kylvänyt yli puolet pelloista ostosiemenellä. Liki toinen puoli on ollut omaa, jos se on ollut kunnollista.

Siemenen heikko saatavuus tänä keväänä tuli yllätyksenä. Tähän mennessä Pekkala on saanut kokoon kelvollista siementä noin 50 hehtaarin kylvöä varten, lähes puolet vielä puuttuu.

Tällä viikolla tulivat oman Einari-ohran itävyysnäytteiden tulokset. Huonomman erän itävyys oli vain 51 prosenttia, paremmankin 72 prosenttia. ”Tyhjää kylvää semmoista peltoon”, Pekkala sanoo.

Homevauriot ovat heikentäneet oman viljan itävyyttä. Home antoi merkkejä jo kevättalvella sikojen ruokinnassa, tilalla jouduttiin käyttämään homesieppareita.

Syksyn ohrasato oli määrältään hyvä, yli neljä tonnia hehtaarilta.

Rehuviljalle on käyttöä. Tilalla on 350 emakkoa ja emolehmiä.

Pekkala on varma, että tänä keväänä ainakin lajikkeista on pulaa. Tällä hetkellä näyttää siltä, ettei ohransiementä yleensäkään saa riittävästi.

Pekkala toivoo, että Huoltovarmuuskeskus antaisi varastoistaan siemenviljaa sitä tarvitseville. Jos niin ei käy, viimeisenä keinona on kylvettävä huonosti itävää omaa ohraa peltoon.

Nykyisenkaltaista tilannetta Timo Pekkala ei ole vielä koskaan kokenut. Kelvollista siementä on ollut tähän mennessä riittävästi saatavissa jokaisena keväänä.

REIJO VESTERINEN

Palotarkastaja ihmettelee hyvinvointituen pelastussuunnitelmavaatimusta

Uusiin eläinten hyvinvointituen ehtoihin sisällytetty pakollinen pelastussuunnitelma on yllättänyt pelastusviranomaiset. Tähän asti pelastussuunnitelma on vaadittu pelastuslaissa erikseen määritellyiltä tiloilta. Nyt vaatimus laajenee sellaisillekin tiloille, joita se ei ole ennen koskenut.

Maaseutuvirasto Mavi ei tiettävästi ole neuvotellut lisäyksestä sisäministeriön pelastusosaston kanssa.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen palotarkastaja **Reijo Houni** ihmettelee ehdoissa erityisesti kohtaa, jossa tukeen sitoutuvat viljelijät velvoitetaan toimittamaan suunnitelman kopio pelastuslaitokselle.

”Omalta hallinnonalaltamme eli sisäasianministeriöstä meille ei ole tiedotettu, että me olisimme velvollisia arkistoimaan niitä. Pelastussuunnitelma tarkastetaan palotarkastuksessa tilalla, mutta sitä ei ole kyllä tarkoituksenmukaista toimittaa viranomaisten säilytettäväksi. Tieto suunnitelmasta riittää meille.”

Viime vuoteen asti hyvinvointituen sitoumusehdoissa pelastussuunnitelma on ollut tilojen valittavissa oleva ehto. Kaikille tänä vuonna sitoumuksen tekeville tiloille se on pakollinen.

MARKKU VUORIKARI

Hevoset talutettiin ulos Harjun oppimiskeskuksen pelastusharjoituksessa helmikuussa.

Suunnitelman pystyy laatimaan itse

Ehtojen mukaan suunnitelman on oltava valmis 30.4. mennessä. Aikataulu on huolestuttanut viljelijöitä, sillä jäljellä olevien parin viikon aikana suunnitelman laatimiseen ei apuvoimia enää irtoa.

Tätä Houni ei kuitenkaan pidä ongelmana.

”Suunnitelmaa pidetään mörkönä, mutta sitä se ei ole. Se on viljelijän oma apuväline. Suunnitelma sisältää sellaista tietoa, jonka pitäisi olla viljelijän selkäytimessä muutenkin.”

Hänen mukaansa jokainen viljelijä pystyy tekemään suunnitelman itse, ja neuvoja saa oman pelastuslaitoksen palotarkastajalta.

Lisäksi lähes jokainen pelastuslaitos on julkaissut omilla nettisivuillaan pelastussuunnitelmaa varten pohjan, jonka avulla oman tilan suunnitelman voi laatia.

”Laatimisen ei pidä olla monimutkaista, koska sitä ei pidä tuotoksenkaan olla”, Houni sanoo ohjenuoraksi.

”Lyhyt ja ytimekäs tuotos on paras. Pääasiat vaikka ranskalaisilla viivoilla.”

Hyötyä kaikille tilan työntekijöille

Houni vertaa suunnitelmaa laatukäsikirjaan: toimintaa ohjaavat asiat kirjataan paperille. Silloin niistä hyötyvät kaikki tilalla työskentelevät.

Myös tilapäistyövoiman on helppo saada käyttöönsä tarpeelliset tiedot.

”Kun suunnitelma on laadittu, yksi versio tulostetaan mappiin ja toinen viedään tuotantorakennukseen. Tietokoneella on kolmas versio, jota tarpeen mukaan päivitetään.”

Tukiehdoissa vaaditaan tiloja laatimaan erikseen myös varautumissuunnitelma.

”Siinä Mavilla on mennyt käsitteet kyllä täysin sekaisin”, Houni ihmettelee.

”Pelastussuunnitelma sisältää tilan poikkeustilanteeseen varautumisen kannalta kaikki oleelliset tiedot.”

JUHANI REKU

PELASTUSSUUNNITELMA

Tukiehtojen mukaan pelastussuunnitelmasta pitää käydä ilmi palovaroittimien sekä pelastus- ja palontorjuntavälineistön sijainti. Lisäksi siinä pitää selostaa menettelytavat ja eläinten poistumisreitit hätätilanteissa.

Eläinten hyvinvointituen ehtojen mukaan pelastussuunnitelman tulee olla toteuttamiskelpoinen.

Yleisenä nyrkkisääntönä on, että suunnitelma sisältää tiedot siitä, miten tilalla on varauduttu poikkeuksellisiin tilanteisiin, ja mitä tilalla tehdään hätätilanteessa ennen pelastusviranomaisten saapumista.

Omalle tilalle suunnitelman voi laatia pelastuslaitosten nettisivuilla julkaistujen mallien avulla. Oman alueen pelastuslaitoksen mallissa on valmiina viranomaisten yhteystiedot.

Linkit kaikkien pelastuslaitosten sivuille ovat osoitteessa www.pelastustoimi.fi/41299.

Nyt sähköisen tukihaun sisältävä **Peltotuki Micro**

VILJELYOHJELMISTO ILMAISEKSI KÄYTTÖÖN

www.softsalo.fi/reilutarjous